

Kako ustaviti nasilje nad Palestinci ; Dr. Uroš Lipušček

Teroristični napadi Hamasa, ki so sprožili sedanjo vojno, so vredni najostrejše obsodbe.

Pred našimi očmi zdaj poteka po mnenju uglednih mednarodnih pravnikov šolski primer genocida.

Kako naj reagira Slovenija?

Malo je manjkalo, da Slovenci nismo ob koncu prve svetovne vojne in med drugo svetovno vojno doživeli podobno usodo kot danes Palestinci. Če bi zmagali nemški nacisti, italijanski fašisti in Hortijeva Madžarska, bi Slovenci postali žrtve genocida.

Zgodovina in dejstva

To usodo doživljajo danes Palestinci na zasedenih arabskih ozemljih. Že zaradi podobnih zgodovinskih izkušenj bi morala Slovenija odločno obsoditi ne samo teroristični napad Hamasa ampak vsak teror vključno z izraelskimi napadi na palestinsko civilno prebivalstvo na zasedenih arabskih ozemljih, vendar se to ni zgodilo. Tudi predlog resolucije o tem vprašanju, ki je na dnevnem redu zunanjepolitičnega odbora državnega zbora, ostro obsoja predvsem terorizem islamistične skupine Hamas, ne pa tudi Izraela s formulacijo, »da obsoja vsak napad oborožene skupine Hamasa ali Države Izrael na civilne tarče ter izraža solidarnost s prebivalstvom, ki ga ogroža nasilje.« Teroristični napadi Hamasa, ki so sprožili sedanjo vojno, so vredni najostrejše obsodbe, vendar pa se niso zgodili, kot je zapisal generalni sekretar OZN Antonio Guterres » v praznem prostoru, », in so posledica 56 let trajajoče » zadušujoče okupacije Palestine.« Zakaj najvišji slovenski politiki tega dejstva ne vidijo ali nočejo videti kljub temu, da pred našimi očmi poteka po mnenju nekaterih uglednih mednarodnih pravnikov šolski primer genocida.

Zamisel o neodvisni državi, v kateri bi živeli Judi, je v 19. stoletju med drugim sprožil Napoleon Bonaparte, to idejo pa so kasneje pod vplivom cionističnega gibanja, pograbili Britanci, s čimer so se oddolžili za prvi izgon Judov na svetu, za katerega se je britanski revolucionar in državnik Oliver Cromwell opravičil Judom. Na predlog britanskega zunanjega ministra Balfourja so na mirovni konferenci v Versaillesu 1919 leta sprejeli tako imenovani balfourjevo deklaracijo, ki je postavila temelj za ustanovitev Izraela v Palestini, ki jo je Društvo narodov v okviru mandatnega sistema dodelilo v upravljanje Veliki Britaniji. Po drugi svetovni vojni je OZN, tudi zaradi sočutja do Judov, ki so jih nacisti obsodili na smrt, 1948 leta ustanovila Izrael. Odnosi med Palestinci in judovskimi naseljenci so bili napeti še pred drugo svetovno vojno, po ustanovitvi Izraela pa so se še bolj zaostri, saj Palestinec ni nihče vprašal za mnenje. Posledice so bile hude. Izrael je zavrnil napade arabskih držav in iz Palestine izgnal okoli 750 tisoč Palestinec, jim odvzel zemljo in vse imetje. Ta izgon je postal znan kot Nakba. Izrael je do danes zasedel več kot 80 % ozemlja, ki je bilo dodeljeno Palestinecem ob ustanovitvi Izraela, poleg tega je po junijski vojni 1967 leta zasedel tudi dele sosednjih arabskih držav. Po odhodu Britancev so pokroviteljstvo nad Izraelom prevzele ZDA. Vsi dogovori, ki so bili podpisani glede ustanovitve dveh držav na tem prostoru, Izraela in Palestine, so propadli najprej zato, ker se arabske države in Palestinci niso odrekli uničenju Izraela. Ko se je palestinsko osvobodilno gibanje sprijaznilo z njegovim obstojem, pa so se v Izraelu začele krepiti skrajne cionistične sile. Ideja o ustanovitvi palestinske države je ostala zato le na papirju, saj so vse bolj skrajne desne koalicijske vlade, ki jih s presledki kar 16 let vodi sedanji predsednik vlade Benjamin Netanjahu, zavračale ustanovitev palestinske države. Slednji je na letošnjem zasedanju generalne skupščine OZN pokazal zemljevid tako imenovanega Velikega Izraela, v katerem ni bilo več palestinske države. Eden izmed mogočih razlogov za brezobzirni napad na Gazo je lahko tudi načrt, da bi prav skozi Gazo potekal nov prekop med rdečim in sredozemskim morjem, ki bi bil pod izključnim nadzorstvom Izraela.

Islamistično gibanje Hamas je z volitvami leta 2006, ki jih je priznala tudi svetovna organizacija, prevzel oblast v Gazi. To gibanje je bilo ustanovljeno s pomočjo izraelske tajne službe Mosad in verjetno tudi Cie, zato da bi oslabili palestinsko osvobodilno gibanje oziroma Arafata. Netanjahu tega dejstva z izjavo v knesetu pred 4 leti ni zanikal, saj je dejal, da je denar iz šejkatov treba preusmeriti k Hamasu, »ker je to najboljši način za preprečitev ustanovitve palestinske države«. Zaenkrat ni odgovora na vprašanje, ali so v sklep Hamasa, da napade Izrael, vmešani tuji prsti. Gre namreč za izrazito samomorilsko akcijo, saj Hamas nima prav nobene možnosti, da zmaga v soočenju z Izraelsko vojsko. Netanjahu je omenjen napad, ki ga, vsaj trdijo tako, izraelske in druge tajne službe niso vnaprej zaznale, izkoristil prvič zato, da se je izognil sodnemu procesu zaradi obtožb, da je vpleten v korupcijo, in drugič za uresničenje ideje o velikem Izraelu, v katerem ne bo prostora za Palestinec. Zgodovina v najbolj mračni obliki se torej ponavlja. Tragedija je še toliko večja, saj so Judi, potomci žrtev nacističnega holokavsta, postali morilci Palestinec. Skrajni cionisti so jih že pred mnogimi leti razglasili za » ščurke« oziroma » govoreče divje živali. » Za slednje pa konvencije o humanitarnem pravu seveda ne veljajo.

Pred dnevi je prišel na dan načrt izraelskega ministrstva za obveščevalno dejavnost, po katerem naj bi vse Palestinec iz Gaze skupaj okoli 2.3 milijone ljudi prisilno izselili na Sinaj. Pri izvedbi tena načrta bi moral po mnenju avtorjev na pritisk ZDA sodelovati tudi Egipt . Na Sinaju naj bi v naslednji 5 letih zgradili številna nova šotorska, kasneje pa tudi zidana naselja za izgnane Palestinec. Celoten projekt naj bi stal več kot 100 milijard dolarjev. Zato, da se Palestinci ne bi poskušali vrniti na stare domove, naj bi vzpostavili več kilometrov širok varnostni pas po vzoru na demilitarizirano cono med obema Korejama.

Izraelsko sistematično in brezobzirno uničenje Gaze, smrt več kot 8000 prebivalcev, med katerimi je približno polovica otrok, je odprlo vprašanja njegove politične in pravne krivde. Amnesty International je že lansko leto obsodila sistem apartheida, ki ga za Palestinec uvaja sedanja izraelska vlada, Organizacija za človekove pravice pa je pozvala tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča, naj "nujno pospeši" preiskavo zločinov na obeh straneh. Popolno opustošenje Gaze, ogromno število civilistov, ki se soočajo s smrtjo zaradi bombardiranja, ter namerno stradanje in s tem povezane bolezni so povzročili umor nepopisnih razsežnosti. Visoki izraelski politiki morajo odgovarjati za te zločine. Netanjahu je nedavno citiral stavek iz starega testamenta » pojdi in udari Amaleka in popolnoma uniči vse, kar imajo, ne prizanesi jim, ; ubijte moškega in žensko, dojenčka, vola in ovco, kamelo in osla.«

Izrael se sicer sooča z dolgo zgodovino genocidnega razmišljanja in delovanja. Med prejšnjo krizo v Gazi leta 2014 je podobna ekstremistična izraelska vlada Palestinecem odkrito grozila s pogromi , češ da je Gaza del naše dežele in tam bodo Judje ostali za vedno.« Uradni razlog za novo morilsko kampanjo proti Palestinecem v Gazi je bila Hamasova teroristična operacija »poplava Al Aksa« 7. oktobra, v kateri so njeni komandos vdrli v kibuce v bližini Gaze in ubili okoli 1400 Izraelcev. Hamas se je s tem na zelo krut način maščeval več sto izraelskim naseljencem ki so tri dni pred tem vdrli v mošejo al-Aksa v Jeruzalemu, tretje najsvetejše mesto v islamu. Namen izraelske vlade je tako močno bombardirati civilne cilje v Gazi, da bi bilo palestinsko prebivalstvo prisiljeno zapustiti to enklavo.

Več uglednih mednarodnih pravnikov ugotavlja, da » Izrael nima pravice, da bi napade na Palestinec v Gazi opravičeval s pravico do samoobrambe. 51 člen ustanovne listine, ki govori o kolektivni obrambi, obravnava le spopade med državami. Izrael tega člena ne more uporabiti, med drugim tudi zato, ker gre za okupirano in ilegalno zasedeno palestinsko ozemlje. Njegovi prebivalci imajo pravico do samoobrambe. Bivši ameriški predsednik Jimmy Carter, ki je botroval campdavidskim sporazumom, je zapisal », da ne bo stalnega miru za nobenega prebivalca te nesrečne regije, dokler bo Izrael kršil resolucije OZN.« Doslej je bilo sprejeto in neuresničeno že okoli 80 resolucij varnostnega sveta. Izraelski politiki so nedavno začeli govoriti o dokončni rešitvi palestinskega vprašanja, kar neprijetno spominja na nacistično končno rešitev židovskega vprašanja. Po najnovejši inačici pomeni ta načrt popoln odstop od resolucije 181, s katero je bil ustanovljen Izrael. Predvidevala je dve državi, Židovsko in Palestinsko. Vnuk pokojnega južnoafriškega voditelja Mandele je ocenil, da bo najnovejši načrt še bolj rasističen , kot je bil južnoafriški sistem apartheida.

V katero smer se bo obrnilo reševanje te najnovejše krize, bo odvisno predvsem od ZDA, ki Izrael brezpogojno podpirajo, tako kot v primeru Ukrajine. Bidnova administracija se sicer uradno opredeljuje za politiko dveh držav, vendar pa dejansko podpira najnovejši Netanjahujev načrt. Z njim naj bi zaustavila trend upadanja ameriškega vpliva na bližnjem vzhodu kamor vse bolj dejavno vstopa Kitajska, in preusmerila pozornost z vojne v Ukrajini, ki jo Ukrajina kljub Natovi podpori očitno izgublja. Podobno nenačelno politiko do te krize vodijo tudi evropske države, ki so se tudi v tem primeru popolnoma podredile ameriškim strateškim interesom. Vpliv tako ZDA kot EU v arabskem svetu se bo zato še naprej zmanjševal. To na primer, potrjuje dejstvo, da je moral ameriški državni sekretar Blinken nedavno po poročanju arabskih medijev, celo noč čakati na sprejem pri saudskem princu Muhamadu bin Salmanu.

Kako naj reagira Slovenija? Zelo jasno bi se morali izreči ne samo proti vsaki obliki terorizma in nasilja, ampak tudi za osnovne pravice Palestinec, vključno s priznanjem palestinske države. Nedavno glasovanje za neobvezujočo resolucijo generalne skupščine o takojšnjem humanitarnem premirju v Gazi je bil prvi majhen korak v tej smeri. Polega Hamasa bi morali jasno obsoditi tudi z ničemer opravičljiv izraelski teror nad Palestinci v Gazi in skupaj z drugimi državami EU, ki imajo podobna stališča zahtevati ustanovitev mednarodnega sodišča, ki naj razišče vojne zločine. V praksi bi se morali odreči izjave zunanje ministric Tanje Fajon o » neomajni solidarnosti z Izraelom.« Naša ustava nam zapoveduje vodenje miroljubne politike, zato moramo poleg obsodbe hamasovih terorističnih akcij proti izraelskim civilistom, z enako mero obsoditi tudi pogrom sedanje ekstremistične izraelske vlade proti Palestinecem.

Tako kot Hamas je na žalost tudi židovska država prekršila vse civilizacijske norme in se zatekla k najhujši obliki državnega terorizma. Kot članica varnostnega sveta bo imela slovenska diplomacija naslednji dve leti veliko priložnosti za delovanje; na primer da začne akcijo za razglasitev premirja in napotitev modrih čelad v Gazo in na zahodni breg.

Dr. Uroš Lipušček